

czwartek, 05.12.2024

Najnowsze dane statystyczne zawarte w „Annuario Statisticum Ecclesiae in Polonia” Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego SAC za rok 2023

05.12.2024

Dr hab. Marcin Jewdokimow, prof. UKSW, dyrektor Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego SAC, zaznaczył, że nowy rocznik wskazuje, iż udział w praktykach religijnych w Polsce jest zróżnicowany regionalnie, zmniejsza się liczba księży, alumnów, zakonników i siostr, spada uczestnictwo w lekcjach religii, ale liczba uczniów jest bardzo zróżnicowana terytorialnie. Dodał, że spada także liczba udzielanych sakramentów, co związane jest z przemianami demograficznymi oraz kulturowymi.

Dyrektor ISKK przyznał, że postępuje zmiana udziału w praktykach religijnych, polegająca na wzroście udziału osób przyjmujących Komunię św. oraz powolnym spadku uczestnictwa w praktykach religijnych.

Wskaźnik dominantes w roku 2023 wyniósł 29,02%. W stosunku do 2022 roku oznacza to spadek o 0,5%. Obecna wartość wskaźnika dominantes jest jednak wyższa niż w roku 2021, ale niższa niż przed pandemią. Uczestnicy konferencji wskazali, że pandemia była albo przyczyną albo katalizatorem tej zmiany.

Wskaźnik communicantes w roku 2023 wyniósł 14,02%. W stosunku do roku poprzedniego oznacza to wzrost o 0,1% oraz wzrost w porównaniu do pierwszego liczenia po-pandemicznego w 2021 roku, gdy przyjął on wartość 12,9%.

Najwyższy wskaźnik dominantes odnotowano w diecezji tarnowskiej – 60,5%. Jego wartość jest aż dwa razy wyższa niż wskaźnik dla całej Polski. Z 42 diecezji, w 16 odnotowano wartość wskaźnika dominantes wyższą niż ogólnopolska: w diecezji rzeszowskiej – 53,2%, przemyskiej – 49,1%, siedleckiej – 38,6%, krakowskiej – 38,5%. Natomiast w diecezji szczecińsko-kamieńskiej to 17,2%.

Najwyższy wskaźnik communicantes odnotowano w diecezji tarnowskiej – 24,4%, zamojsko-lubaczowskiej – 21,1% oraz białostockiej – 20,1%. Najniższy w sosnowieckiej i szczecińsko-kamieńskiej – 8,5%.

Ks. dr hab. Wojciech Sadłoń SAC, wicedyrektor ISKK, poinformował, że w tym roku Instytut Statystyki Kościoła Katolickiego wprowadził wskaźnik communicantes względny. Jest to statystyczny wskaźnik informujący o proporcji osób przyjmujących Komunię św. w czasie niedzielnych Mszy św. względem liczby osób obecnych na Mszy św. Ostatnie lata pokazują, że rośnie w Polsce liczba katolików, którzy przyjmują Komunię św. w trakcie niedzielnych Mszy św. Communicantes względny w 2015 roku wyniósł 42,8%, zaś w 2023 roku 48,3 %. Oznacza to, że po epidemii nastąpił istotny wzrost proporcji osób przystępujących do Komunii św. względem osób obecnych na Mszy św.

Terytorialne ujęcie wskaźnika communicantes względnego ukazuje, że w diecezjach, gdzie w niedzielnej Mszy św. uczestniczy największy odsetek osób – tarnowskiej, rzeszowskiej i przemyskiej – mamy jednocześnie do czynienia z najniższą wartością wskaźnika communicantes względnego – odpowiednio: 40,2%, 34,2%, 34,4%. Jednocześnie, w diecezjach o niższych wskaźnikach

dominantes i communicantes (bezwzględnego), np. w diecezji szczecińsko-kamieńskiej, warszawskiej czy łódzkiej proporcja osób przyjmujących Komunię św. do obecnych na Mszy św. jest wyższa i przyjmuje wartość odpowiednio – 49,1%, 54%, 51,8%. Oznacza to, że w diecezjach, gdzie w Mszach św. uczestniczy względnie mniej osób niż średnia w kraju, udział osób przyjmujących Komunię św. wśród obecnych jest wyższy niż w tych diecezjach, gdzie w Mszach św. uczestniczy większy odsetek osób.

W 2023 roku liczba księży inkardynowanych do diecezji polskich wyniosła 23 612. Oznacza to spadek liczby księży inkardynowanych do diecezji i eparchii o 153 księży w porównaniu z rokiem poprzednim. Najwyższa liczba księży posługuje w diecezjach tarnowskiej – 1 486 księży, krakowskiej – 1 135 oraz katowickiej – 978. Najmniejszymi diecezjami pod względem liczby księży były diecezja drohiczyńska – 250 księży oraz elbląska – 267. Liczba księży posługujących duszpastersko w parafiach w 2023 roku wyniosła 18 553, czyli o 0,4 % mniej niż w roku poprzednim. W 2023 roku liczba alumnów diecezjalnych wyniosła 1 039, co stanowi spadek o 10,8 % w porównaniu z rokiem 2022.

W żeńskich zgromadzeniach czynnych w 2023 roku było 15,6 tys. sióstr zakonnych, co oznacza spadek w porównaniu do roku poprzedniego (15,9 tys. w 2022 roku). Zmniejszyła się również liczba domów zgromadzeń żeńskich: z 1 985 do 1 950. Najliczniejsze zgromadzenie czynne to słuźebniczki NMP (starowiejskie) – 784 siostry, nazaretanki – 637 sióstr, elżbietanki – 614 sióstr.

Liczba członków męskich zgromadzeń zakonnych oraz stowarzyszeń życia apostołskiego w 2023 roku wyniosła łącznie 7 337 (nie licząc zakonników przebywających poza granicami Polski). Najliczniejszymi męskimi zgromadzeniami są franciszkanie, salezianie oraz pallotyni.

W 2023 roku było w Polsce 102 diakonów stałych, czyli o 3 więcej niż w roku poprzednim.

W roku szkolnym 2023/2024 na lekcje religii w placówkach edukacyjnych uczęszczało 78,6% uczniów, co stanowi spadek o 1,8% w stosunku do poprzedniego roku szkolnego. Najwyższy odsetek uczniów uczęszczających na lekcje religii odnotowano w diecezji przemyskiej – 96,0%, tarnowskiej – 95,9% oraz rzeszowskiej – 94,1%, zaś najniższy w diecezji warszawskiej – 58,3%, warszawsko-praskiej – 61,6 % oraz wrocławskiej – 63,5%.

W 2023 roku sakrament Chrztu udzielono 267,2 tys. osobom, czyli o 11,6% mniejszej liczbie osób niż w roku poprzednim. Do Pierwszej Komunii św. przystąpiło 325 tys. osób (spadek o 3,6%). Sakrament bierzmowania przyjęło 294 tys. osób (spadek o 3,5%). Sakrament małżeństwa został udzielony 77,2 tys. parom (spadek o 12,1%).

„Rocznik pozwala zobaczyć, jakie zmiany zachodzą w Polsce oraz na czym one polegają. Punktami zwrotnymi była śmierć papieża Jana Pawła II i pandemia” – podkreślił prof. Krzysztof Koseła, przewodniczący Rady Naukowej ISKK.

„Obraz Kościoła jest integralnie wpisany w obraz społeczny i w obraz zmian społecznych. Nie możemy mówić o zmieniających się danych w Kościele bez zauważenia, w jak wielkim kryzysie jest polskie społeczeństwo, chociażby od wspomnianego tutaj czynnika demograficznego” – podkreślił rzecznik Konferencji Episkopatu Polski ks. Leszek Gęsiak SJ. „Jak będzie się zmieniała Polska, tak będzie się również zmieniał obraz Kościoła” – przyznał.

Prof. Jewdokimow wskazał, że ISKK zaczął również zbierać dane dotyczące agresji wobec osób duchownych, które zostaną zaprezentowane w przyszłym roku.

ISKK/ BP KEP

Annuario Statisticum 2023

Episkopat News · Prezentacja rocznika statystycznego Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego SAC za rok 2023

Źródło:

<https://episkopat.pl/doc/221888.ISKK-W-kierunku-dywersyfikacji-praktyk-religijnych>